

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
Wettelijk Depot
B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
P409301

maandelijks clubtijdschrift

186

maart 2022

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris – redacteur - penningmeester 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebepalingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster - archivaris - bibliothecaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be

adres	Numismatica – Kapittelbossen 9 – 2200 Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB
lidgeld-2022 14 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor leden in het buitenland)
10 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
50% korting	op het lidgeld, voor houders van een vrijetijdspas
gratis toegang	voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	Europees Genootschap Munt- en Penningkunde
website	www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op 2e zondag van de maand, zaal St-Antonius, 8.30-12u

zondag 13 maart 2022 10 april - **1 mei Grote Beurs** - 12 juni

cover: een zeer zeldzame armenpenning of kerkloodje (22mm, 5.21g), door Serrure toegeschreven aan de St.-Jobskapel binnen de St.-Walde-trudiskerk, de Herentalse hoofdkerk. Op de voorzijde staat een muzikant met een instrument (doedelzak?), tussen de gekroonde W van de heilige Waldetrudis en een fleskalebas. Op de keerzijde een grote W (witpenning?) onder het cijfer I. Tevens zijn zulke loodjes bekend met de cijfers IX en XII. Kerkgangers ontvingen deze penningen na het bijwonen van een (ere)dienst. Na de dienst kon aan de Heilige Geesttafel (parochiale instelling ter ondersteuning van de armen en behoeftigen), meestal opgesteld achteraan in de kerk, zulke penningen dan ingeruild worden voor een brood of andere levensnoodzakelijke voedingsmiddelen.(zie ook artikel)

Het kan en 't mag weer ... en 't zal deugd doen!

CLUBNIEUWS

De evolutie in het coronagebeuren is van die aard dat de maatregelen zodanig versoepelen dat we weer een staand publiek mogen ontvangen, het lijkt erop dat de grootste miserie voor het verenigingsleven voorbij is. Met deze, iedereen hartelijk welkom op onze **activiteit van 13 maart!**

Tentoonstelling

Tijdens deze clubactiviteit tonen we in onze tentoonstellingskast items van de Herentalse numismatiek. Diverse penningen, medailles, bankbiljetten, ... zijn getuigen van de mooie stadsgeschiedenis en het rijke verenigingsleven door de jaren heen.

Lidgeld 2022

Ondertussen heeft, in deze moeilijke tijden, ca. 90% van ons ledenbestand, de bijdrage voor 2022 voldaan, waarvoor dank! Hebt u echter nog een rode opdruk op uw etiket, dan is er nog werk aan de winkel. Dat kan uiteraard tijdens uw volgend bezoekje, maar u vindt hierbij ook een overschrijvingsformulier om hieraan te voldoen.

Coin Event 2022 op zo 1 mei

Ongetwijfeld weet u reeds dat we voor onze grote Internationale Beurs gaan uitwijken naar de kOsh-campus, Collegestraat 46, Herentals. Graag doen we weer beroep op een schare helpers voor de opbouw op za 30 april (vanaf 15u) en voor het opruimen na de beurs (van 15u). Laat 'tweten aan onze bestuurstafel of rudy.dillen@telenet.be, aub.

Prins Andrew Herdenkingsmunt

We melden u, na een korte en felle ziekte, het plotse overlijden van **Gino Sloek** (57j). Gino, werkzaam als inspecteur bij de Gentse politie, kenden we als een goedlachse man, standhouder op diverse beurzen en 5 jaar lid bij onze vereniging. Hij was tevens oud-secretaris bij het EGMP en gaf er de jeugdwerking de nodige impulsen. We wensen Natascha, zijn geliefde, zoon Tristan en de getroffen families alle sterkte toe. Bye Gino!

Eindactiviteiten

zondag 13 maart 2022

- 11.15u **Trekking van de jeugdtombola** gratis lootje voor -18 jaar
munt + biljet + herinneringsmedaille altijd-prijs!
- 11.20u **Bekendmaking winnaar muntenpuzzel** strookje vóór 11u
* zilveren 500 frank, 60 jaar Boudewijn - België 1930-1990
- 11.25u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren dollar, 150 jaar Stad Toronto - Canada 1834-1984
zilveren 10 markkaa, E.K. Atletiek Helsinki - Finland 1971
zilveren 10 gulden, koningin Beatrix - Nederland 1999-2000
* biljet 500 meticaïs, dansende krijgers - Mozambique 1991

- 11.30u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank, koning Albert I - België 1914
zilveren 5 frank, koning Leopold II - België 1870
zilveren one dollar, Silver Wedding Queen EII - Bermuda 1972
zilveren one dollar, Universiade Edmonton - Canada 1983
* zilveren 5 leva, Alexander Stamboliiski - Bulgarije 1974
zilveren 250 frank, 25 jaar koning Boudewijn - België 1976
zilveren 10 lirot, Damascus lamp - Israel 1974
* biljet 5 pesos, dona Josefa Ortiz de Dominguez - Mexico 1969

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2019

- 11.35u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen!

Naam

Postnummer woonplaats

Opdracht:

Breng de overeenkomstige letter bij het goede antwoord over in onderstaande tabel en bekom alzo het te zoeken woord.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Schiftingsvraag:

Wat is het gewicht van deze medaille die op onze bestuurstafel zal liggen?

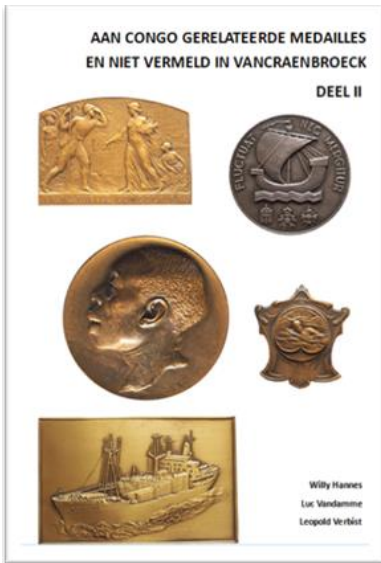
			,		gram
--	--	--	---	--	------

Om deel te nemen aan deze muntenpuzzel volstaat het deze strook duidelijk ingevuld, tijdens de clubactiviteit van 13 maart, **vóór 11u**, te deponeren in de rode puzzelbox op onze bestuurstafel.

PS. Er zullen tevens invulstrookjes klaarliggen op onze tafel. **Succes!!**

Congo gerelateerde medailles, niet vermeld in Vancaerenbroeck, II

Na deel I, uitgegeven in 2016, volgt nu al het tweede deel met tal van nieuwe vondsten, liefst 53 pagina's schitterende medailles afgebeeld in kleur.

Kostprijs: 29,5€ (+ verzendkosten)

Toen Marc Vancaerenbroeck in 1996 zijn schitterende catalogus **Medailles rond de Belgische aanwezigheid in Midden-Afrika 1876-1960** maakte, lokte hij heel wat medailleverzamelaars naar dit belangrijke onderdeel van onze geschiedenis en onze medaillekunst. Ondertussen zaten de verzamelaars niet stil. Velen van hen merkten op dat ze nogal wat stukken vonden die, om één of andere reden, niet in deze catalogus waren

opgenomen. Op hun vraag pogen we met deze tweede aanvulling zijn werk te vervolledigen, zeer goed beseffend dat dit nu nog verre van volledig is. Van het eerste deel met aanvullingen zijn nog enkele exemplaren beschikbaar aan **19,5€**. BE48 0689 3254 8327, vzw Limburgse Commissie voor Numismatiek

Filatis 2

Postzegelhandel De Beul

Alles voor verzamelaars van postzegels, postkaarten,
bankbiljetten, munten en euromunten.

www.FILATIS2.com

gespecialiseerde website voor euromunten

Sint-Katelijnevest 38
2000 Antwerpen - België

T: +32 (3) 226 40 68
E: debeul@evonet.be

Open: ma tot za van 10u tot 17u30 doorlopend

MAUQUOY®

since 1875

SPECIALIST in

MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Wenst U meer te weten over de aangeboden mogelijkheden,
bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

Herentalse Rederijkerskamer 't Cauwoerdeken

Naargelang de bron werd de Rederijkerskamer van Herentals o.m. Cawoerden, **Cauwoerde**, en Tcouvvoordeken genoemd. Deze culturele vereniging zou omstreeks 1493 ontstaan zijn, hield zich bezig met toneel, poëzie, voordracht, ... en nam deel aan wedstrijden tussen de Brabantse steden. Het hoogtepunt van zo'n ontmoeting moet een optocht geweest zijn met pronkwagens en rijkelijk uitgedoste meestappende Rederijkers die elkaar probeerden de loef af te steken. Stelling: de Herentalse Rederijkerskamer ontleende zijn naam aan een toen bekende pompoensoort: de fleskalebas, of *caourde* in het Frans.

In tegenstelling tot een gilde die zich vooral bekwaamde in het schieten, rekende een rederijkerskamer toneel, muziek en voordracht onder haar bezigheden. De leden werden gerekruteerd onder de gegoede burgerij en werden aanzien als de culturele ambassadeurs van de stad op landjuwelen, zijnde wedstrijden onder de Brabantse steden. Zij konden immers makkelijk de financiële lasten dragen die aan het lidmaatschap aan zo'n vereniging verbonden waren. Zij moesten zelf instaan voor een feestelijke kledij en alle toebehoren die nodig waren om aan de Spelen deel te nemen, inclusief de reiskosten die daaraan verbonden waren.

Zo nam het Herentalse 't Cauwoerdeken achtereenvolgens deel aan rederijkerswedstrijden te Leuven (1479), Antwerpen (1496), Lier (1500), Leuven (1505), Herentals (1510), Mechelen (1515) en een laatste keer te Antwerpen (1561). Door een aanslepend conflict omtrent hun status t.o.v. de Lierse Kamer 'den Groeyenden Boom', dat de rangorde bepaalde in de stoet en het aanzitten aan de vergadertafel, bleef het Herentalse 't Couwoerdeken een paar keer weg van de Ontmoetingen.

De Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) en zijn nasleep betekenden het einde van de Landjuweelfeesten van schutters en rederijkers. Een laatste maal wordt de Cauwoerde vermeld in de Stadsrekeningen van 1675.

Vanwaar Cauwoerden, ... een pompoen ...?

Cucurbita is een geslacht uit de komkommerfamilie. Tot dit geslacht behoren 12 soorten bestaande uit diverse pompoenen, kalebassen en Courgettes, bvb. de reuzenpompoen van Kasterlee is een variant van de "Cucurbita Maxima". Deze soort stamt af van planten die vanaf de 16^e eeuw vanuit Midden- en Zuid-Amerika werden geïmporteerd. De pastoor van Kasterlee, Johannes de Vos, vermeldde al in de 2e helft van de 16de eeuw dat men te Kasterlee nogal wat pompoenpap at. Sommige bronnen beweren dat men te Kasterlee pompoenen is blijven kweken als alternatief voor andere teelten. De aardappelooft bijvoorbeeld mislukte weleens, deze kon men dan opvangen met de pompoenteelt.

Fleskalebas

De fleskalebas-soorten waren al minstens vanaf de middeleeuwen ingevoerd vanuit Midden-Azië. In het Middelnederlands werd deze soort 'Cauwoerde' genoemd, in het Oudfrans 'caourde'. Pas later zijn we die soorten 'fleskalebas' in het Nederlands gaan noemen. De houtige fleskalebas soorten werden o.m. gebruikt voor het vervaardigen van lepels, bekers, olie- en waterkruiken, schotels, borden, potten, hoeden en drijvers voor visnetten.

Gravure (rechts), gebaseerd op de zegel (links) van Sint-Waldetrudis uit 1666, waarop de heilige, met boek en staf, geflankeerd staat door 2 laagstammige planten waarbij 2 takken elkaar kruisen. Omschrift: + SIGILLVM . OPPIDI . DE . HERENTALS . AD . CAVSAS

Best mogelijk dat mét de Kanunnikessen van het kapittel van Bergen (Mons), ook de fleskalebas hier haar intrede deed. Zij kenden zeker de (voedings)waarde van deze exotische plant: een stevige aanvulling op het beperkte voedselaanbod van de zanderige Kempen. Deze hypothese verklaart ook hoe de Franse benaming 'caourde', samen met de plant, hier ingeburgerd geraakte en later fier wordt aangeprezen om via de Rederijderskamer uit te dragen in de grotere regio.

In het *'Tacuinum sanitatis in medicina'*, staat mogelijk de oudst bewaarde illustratie van de fleskalebas. Het boek werd oorspronkelijk omstreeks 1068 te Bagdad in het Arabisch geschreven door dokter Ibn Butlan, onder de titel *'Taqwīm as-Sihḥa'*, *het onderhouden van de gezondheid*. Omstreeks 1258 - 1266 werd het boek naar het Latijn vertaald, de 1e gedrukte versie dateert van 1531.

Deze fleskalebas vinden we ook terug in meerdere afbeeldingen van de Herentalse Rederijderskamer.

Ook in "The Works of Henry Wadsworth Longfellow" (1897), wordt de Rederijderskamer "The Pumpkin of Herenthals" genoemd.

Kerkloodjes met een kalebas

Vóór de Franse Omwenteling waren verschillende kapellen binnen de St. - Waldetrudiskerk gelast met dagelijkse uitdelingen aan o.a. het koor en de koorknappen. Hiervoor werden loden penninkjes gebruikt, waarmee dan voedsel mee kon worden aangeschaft aan de H.-Geesttafel.

Wij kennen van Herenthals enkele armenpenningen uit de eerste helft van de XVIe eeuw. Zij worden, door Serrure, aan de hoofdkerk, meer in bijzonder aan de kapel van St.-Job en aan deze van St.-Rochus toegekend. Beide penninkjes vertonen op de voorzijde een gekroonde W, die men ook op een aantal kerkpenningen van Bergen (Mons) aantreft. Dat de heilige Waldetrudis tot een adellijk geslacht van Henegouwen behoorde, verklaart het kroontje.

1

2

1. Penning in lood (22mm, 5.21g) toegeschreven aan de St.-Jobskapel. Op de voorzijde een muzikant met een 'doedelzak', tussen een gekroonde W en een kalebas. Op de andere zijde: een grote W onder het cijfer I.

2. Loden kerkpenning (21mm), met op de ene zijde, tussen een gekroonde W en een kalebas, een zittende hond, de trouwe gezelschap van St.-Rochus. De keerzijde is identiek aan nr. 1.

Ook een loden penning (22mm, 4.73g) met IX boven een grote W en een penning met XII is gekend.

Deze loodjes bevinden zich in het Penningkabinet van de Koninklijke Bibliotheek, Brussel.

Over pompoenen

Van de plantenfamilie cucurbitaceae (komkommerachtigen) zijn er wel zo'n 800 soorten gekend, o.m. de komkommers, de augurken, de courgetten, de meloenen, de kalebassen en uiteraard ook de pompoenen. Ze vormen een van de oudste en talrijkste plantenfamilies op aarde, gastronomisch en naar voedingswaarde zijn ze bij de rijkste.

Ze kwamen destijds enkel voor in tropische en subtropische gebieden in de onmetelijke oneindigheden van Azië. Vandaar zijn ze naar alle windrichtingen gereisd. Lang onbekend of zelfs misprezen in Europa werden ze nochtans in de oudheid geroemd om allerlei deugden.

De fleskalebass is de enige pompoensoort die voor de ontdekking van Amerika, reeds in Europa gecultiveerd werd. Zij werd ook wel 'pelgrimsfles' genoemd omdat ze, gedroogd, door de pelgrims naar Santiago di Compostella, als drinkbus gebruikt werden. De andere soorten van de Cucurbita werden pas in de 16de eeuw uit Midden-Amerika ingevoerd. Toen de Spaanse conquistadores in 1519 toekwamen in Mexico troffen ze er naast allerlei specerijen ook heel wat voor ons ongekende groenten- en fruitsoorten aan, waarbij onder meer de pompoen.

Geschiedenis:

Onze Romeinse voorvaders aten al pompoen en meloen. Waarschijnlijk betreft het hier de fleskalebas, niet de pompoen zoals we die nu kennen. In 812 lanceert Karel De Grote, een landgoederenverordening die voorschrijft welke voedingsgewassen en fruitbomen dienden te worden aangeplant in alle keizerlijke landgoederen en [kroondomeinen](#). Daar vermeldt men dat men in de tuinen o.m. komkommer en fleskalebas moest verbouwen.

In een handschrift uit de 16de eeuw dat zich in de Antwerpse Stadsbibliotheek bevindt, kan men een recept aantreffen van '*Een taerte van appelen, meloenen ende caworden.*'

De 16e eeuwse Nederlandse letterkundige Carel Van Mander wist al dat de kauwoerde of kalebas een symbool van gezondheid was. Dat had hij gelezen bij de oude Grieken: '*De Couwoerde*', schreef hij, '*beteykent ghesontheyt, want d'oude Grieken hadden de gewoonte te segghen: Alsoo ghesont als een Couwoerde.*' Om maar te duiden dat pompoenen en kalebassen in onze contreien flink gekend waren in onze keukens.

Kasterlee-pompoendorp

Oorspronkelijk waren pompoenen eerder arme mensenkost: men maakte met het vruchtvlees, gekookt in melk, pompoenpap. Of men gaf het gewoonweg aan de koeien en de varkens als veevoeder. Kasterlee is van oudsher gekend als het pompoendorp en de Kastelaars noemt men 'pompoenpapeters'.

Z.E.H. Johannes De Vos, pastoor te Kasterlee die er de beroerde periode van de godsdienstoorlogen en de besmettelijke ziekte aan het einde van de 16de eeuw meemaakte, stelde zijn beminde parochianen in al die beproevingen gerust met de woorden: "Wij houden aan het oude Kastelsch Geloof. De mannen van Kastel eten pompoenpap, d'anderen vreten bonen."

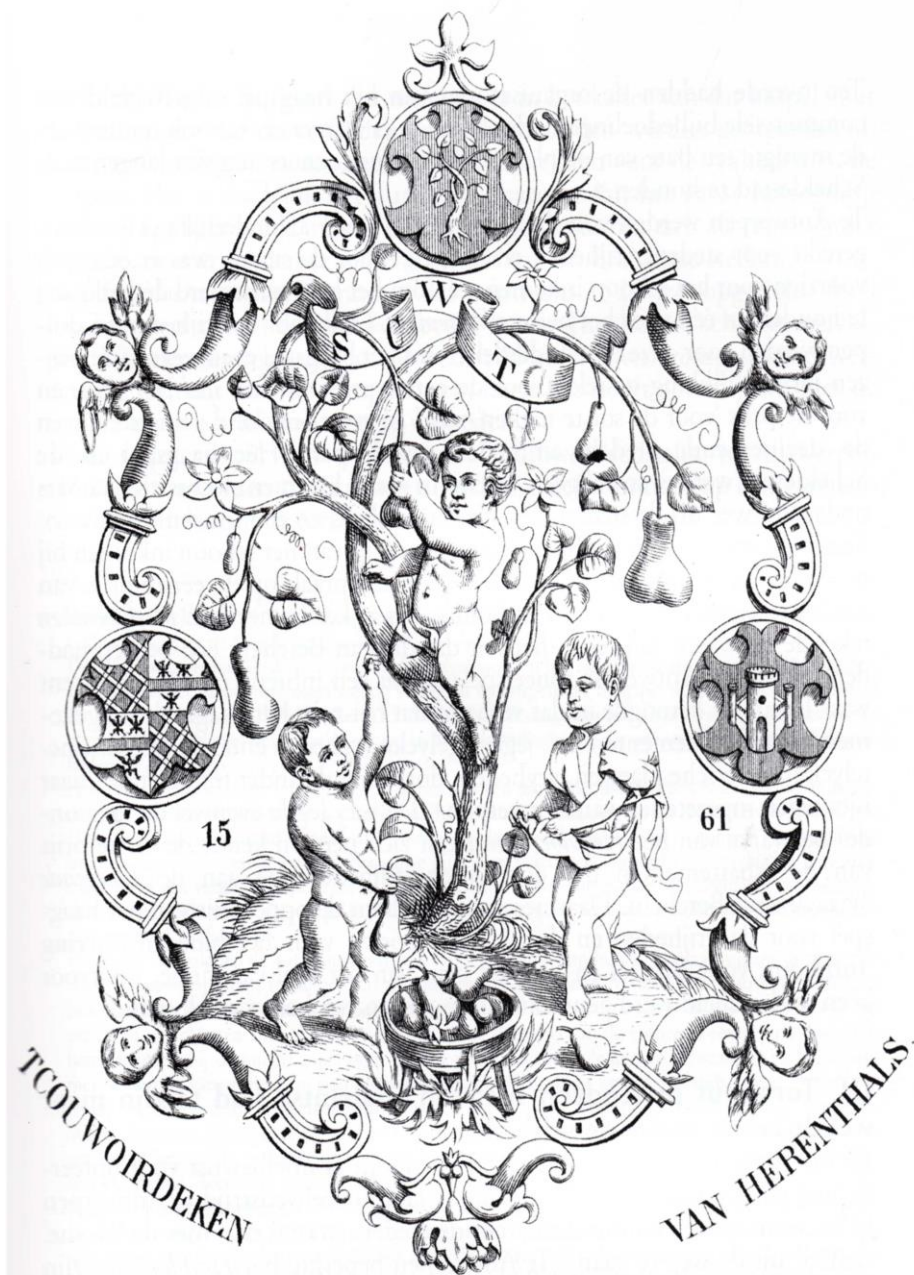
In het **Cruydeboeck** van Rembert Dodoens (1554) staan illustraties van diverse Cauwoorden, w.o. de *Groote Cauwoorden*.

Een houtsnede van de Cauwoerde uit 1561, centraal de heilige Waldetrudis temidden van een fleskalebasplant, zittend met een boek, onder haar eigen wapenschild. In een banderol, de initialen S C W T (Scou cou woerden trou = schouw getrouwelijk de koude woorden" of in hedendaagse taal: "Vermijd zorgvuldig de onaangename woorden").

Het wapenschild, bovenaan de houtsnede, toont een plant waarvan twee stammen elkaar kruisen. Dit komt ook voor op oude zegels van Sint-Waldetrudis. Het wapenschild verschilt met dat van de stad zelf waarop een plant staat met één centrale stam. Mogelijk diende het zegel van St.-Waldetrudis als inspiratie voor het Herentalse stadswapen, want de twee gekruiste stammen vinden we ook terug op een oud stadszegel, hier werden nog twee extra vertakkingen toegevoegd.

Blaozen van de Herentalse Rederijkerskamer 't Cauwoerdeken, 1861.

Deze litho gaat terug op de houtsnede uit 1561.

Foto: Stadsarchief Turnhout, Tram41

2

3

8

13

nr	land	munt		kw	mat	inzet	
1	Rome	5 koloniale bronsmunten		F	AE	1.00	
2		Philippus I	antoninianus Virtus - vondstexemplaar	ZF	Ag	5.00	
3		Constantinus	AE4 commemorative munt – Sear 3888	F	AE	1.00	
4	Brabant	Albrecht & Isabella	1/2 patagon - Brussel	ZD	F	Ag	10.00
5		Filips IV	1/2 patagon - Brussel	1653	F	Ag	10.00
6		Maria-Theresia	5 sols - Antwerpen	1753	ZG	Ag	1.00
7		Frans II	oord - Brussel	1794	ZF	Cu	1.00
8	Vlaanderen	Maria-Theresia	1/2 ducaton - Brugge	1754	F/ZF	Ag	10.00
9	Luxemburg	Maria-Theresia	oord - Brussel	1757	ZG/F	Cu	1.00
10	België	Hoogstraten/Merksplas	2 & 10 centimes noodgeld	ZD	F	AE	1.00
11		Leopold I	1 centime, onbekende overslag 1849 over 1847		F	Cu	25.00
12		Leopold I	20 centimes	1853	F	Ag	1.00
13		Leopold I	10 centimes	1863	ZF	CuNi	1.00
14		Leopold II	1 frank	1909 VL	Pr	Ag	2.00
15		Albert I	2 frank	1911 VL	ZF	Ag	4.00
16		Albert I	20 frank - 4 belga - pos. A	1932 VL	ZF+	Ni	10.00
17		Prins Karel	50 frank	1950 VL	Pr	Ag	5.00
18		Prins Karel	20 francs	1950 FR	ZF	Ag	3.00
19		Boudewijn I	100 frank	1951 VL	ZF	Ag	5.00
20		Boudewijn I	25 centimes, misslag	1966 FR	Pr	CuNi	10.00
21	Europa	Eurozone	ongeslagen 2 euro munt, met randschrift		Pr	Bi	10.00
22	Frankrijk	Louis XVI	dixième d'écu - Montpellier	1777 N	F	Ag	5.00
23		Napoleon	1/2 franc - Lille	1812 W	F	Ag	1.00
24		Napoleon III	1 franc - Parijs	1854	F	Ag	5.00
25		Republiek	5 francs sans légende - Bordeaux	1870K	ZF	Ag	25.00
26	Gr-Brittannië	"Evasion Halfpenny", Georges III - VIS type		1779	F	Cu	5.00
27	Italië	Parma	1 sesino	1791	F/ZF	Cu	10.00
28		Vittorio Em. II	5 lire	1875	F	Ag	18.00
29		Vittorio Em. III	50 centesimi	1903	Pr	Ag	35.00
30		Vittorio Em. III	10 lire	1927	Pr	Ag	16.00
31	Nederland	West-Friesland	halve leeuwendaalder	1639	F	Ag	20.00
32		Overijssel	duit	1769	F-	Cu	1.00
33	Nederland	Willem III	1/2 gulden	1866	ZF-	Ag	5.00

23

25

28

31

35

37

40

48

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
34	Nederland	Wilhelmina 1 gulden 1916	ZF+	Ag	10.00
35	Oost-Afrika	Georges V 2x 1 shilling 1925 + 1941	div	Ni	1.00
36	Polen	Republiek 20 zloty Olympische Spelen 1980	FDC	CuNi	1.00
37	Stoltenhoff	Elizabeth II 25 pence 2008	FDC	BiM	3.00
38	USA	Republiek 1 cent, Indiaan 1909	ZF	Cu	5.00
39		Republiek 1/2 dollar 1913 S	F	Ag	7.50
40		Republiek 1/2 dollar Challenger 2008	FDC	CuNi	3.00
41	loten	Gambia: 6 verschillende munten 1966	FDC	div	1.00
42		Groot-Brittannië: 6 farthings Victoria periode 1862-1894	div	Cu	5.00
43		Nigeria: 6 verschillende munten 1959	FDC	div	1.00
44		Suriname: 13 munten	div	div	1.00
45		Transnistrië: 5 verschillende munten 1 roebel "Dieren" 2018	Pr	CuNi	4.00
46		wereld: 4 zilvermunten periode 1790-1950	div	Ag	2.00
47	jeton	17 verschillende gasmuntjes	div	div	5.00
48	jeton	Nederland, 6x boordgeld Stoomvaart-Maatschappij NL	div	div	5.00

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
49	penningen	Brugge armenpenning St.-Donatius 18de eeuw	F/ZF	Pb	5.00
50		Albert I Intrede Albert & Elizabeth	ZF	AE	1.00
51		plaquette koningin Elizabeth (Leon Vogelaar - Ø 15cm)	Pr	AE	15.00
52		lot van 19 religieuze penninkjes	div	div	1.00
53		lot van 24 religieuze penninkjes	div	div	5.00
54		lot van 18 verschillende hondpenningen USA	div	div	5.00
55	set	Groot-Brittannië muntenset overgang decimaal stelsel	FDC	div	1.00
56	divers	België originele rol 1 frank 1998 VL (50 stuks)	FDC	Fe	1.00
57	divers	Frankrijk speldje gemaakt van 25 centimes 1903	ZF	-	1.00
58	medaille	Herentals - 8ste Dennen Run (met speldje) 7 juni 1986	ZF	Cu	1.00
59	tijdschriften	Muntkoerier, jaargang 49 (11 ex.) 2020	ZGN	papier	1.00
60		MünzenRevue, Jahrgang 51 (10 st.) 2019	ZGN	papier	1.00
61	biljetten	België 5 francs type "Eeuwfeest" 18-05-1938	F	papier	1.00
62		België 100 francs type "Eeuwfeest" 28-04-1958	ZF	papier	1.00
63	biljetten	België 1000 Fr. politieke slogan PLP	Pr	papier	1.00

51

52

54

59

60

nr	item	beschrijving		kw	mat	inzet
64	biljetten	België	promo biljet Ciné Metro Antwerpen	Pr	papier	1.00
65		België	De La Rue Systems - testbiljet	Pr	papier	1.00
66		Cambodja	5+10+100 riels 1993-99	FDC	papier	10.00
67		Duitsland	100.000 mark - 2 serie nrs. 01-02-1923	F/ZF	papier	1.00
68		Eq.Afr. States	100 francs (Kletter C) 1963	FDC	papier	12.00
69		Frankrijk	5 centimes Chambres de Commerce Nord	F/ZF	papier	1.00
70		Griekenland	25.000 drachme 12-08-1943	ZF	papier	1.00
71		Hong-Kong	100 dollar (4 serie) 31-10-1972	FDC	papier	15.00
72		Oekraïne	50 karbowanez 05-03-1942	F	papier	5.00
73		Tsjechië	200 korun (KCS in strip) 1993	FDC	papier	12.00
74		Venezuela	lot van 6 verschillende biljetten	FDC	papier	1.00
75	biljetten	wereld	lot van 6 nieuwe biljetten	FDC	papier	1.00

68

70

div = divers**F** = fraai**ZF** = zeer fraai**Pr** = prachtig**FDC** = fleur de coin**UNC** = uncirculated**Ag** = zilver**AE** = brons-koper**Fe** = ijzer**Cu** = koper**Ni** = nikkel**Al** = aluminium**Sn** = tin

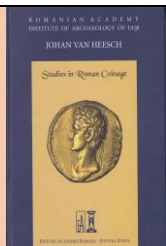
**De Muntslag van de Graven van Holland
tot de Bourgondische unificatie in 1434 (3 delen)**

J.J. Grolle
Amsterdam 2000

Numismatische artikels 2013-2020
Cultuurprijs 2019 van de Stad Maaseik

Arnaud Grispen
Maaseik 2020

Studies in Roman Coinage
verzameling 27 Romeinse artikels

Johan van Heesch
Boekarest, 2016

Alphonse Michaux
vakman of kunstenaar?

Luc Vandamme & Didier Vanoverbeek
Brussel, 2011

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Cluvtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingelezen worden, niet ontleend! Vraag info aan Frank, onze bibliothecaris!
Volledige boekenlijst op www.numismatica-herentals.be/bibliotheek.

Medaillisten-2022

prestatie: **trouw lidmaatschap**

Onderstaande leden mogen dit jaar hun gepersonaliseerde medaille in ontvangst nemen. Controleer ook even de schrijfwijze van uw naam!

23 BRIGAND - 5 jaar (De Peuter, brons, 70mm):

Jona Ceulemans (Lint), André Coeckelbergh (Antwerpen), Daneels-Evens (Herent), Roland Dauwe (Terneuzen), Hendrik De Backer (Zemst), Lucien De Groof (Vorselaar), Jan De Jonghe (Nijlen), André Delvaux (Brasschaat), Luc De Paep (Poederlee), Benny De Pooter (Olen), Jos Eijssermans (Bedburg-Hau), Niyo Kerkhofs (Herenthout), Free en Rien Mariën (Balen), Karin Menning (Herentals), Werner Oris (Geel), Gerald Peeters (Lichtaart), Jan Ruys (Utrecht), Merlijn Scholte (Herentals), André Sommen (Merksplas), Ludo Torfs (Herentals), Herman Van Nuffelen (Heist o/d Berg), Marcel Verreydt (Mol), Swa Wuyts (Geel).

Komen tevens in aanmerking als lidgeld-2022 wordt voldaan:

Ludwig Cerstiaens (Herentals), Jan Geboers (Mol), Patrick Huysmans (Pulle), Korhaan Mainil (Houdeng-Aimeries).

25 POORTER - 10 jaar (Gabriel Bourgart, alpaca, 70mm):

Luc Claes (Herentals), Marcel De Bock (Bornem), Patrick De Roeck (Lint), Linda Everaert (Zandhoven), Roger Geens (Herentals), Patrick Heylen (Hechtel-Eksel), Eric Janssens (Nijlen), Frans Kerckhofs (Lille), Josephine Leysen (Tessenderlo), Serge en Olivier Maufort (Koersel), Luc en Quinten Moors (Kessel-Lo), Chris Peeters (Herenthout), Bea Scheirs (Heist o/d Berg), Leo Sebrechts (Zoersel), Emiel Sel (Duffel), Paul Slevén (Dilsen), Dave Stoelen (Heist o/d Berg), Yvo Torfs (Tielt-Winge), Jean Vandevoort (Betekom), Freddy Van Menxel (Westerlo), Alex Van Roy (Veerle-Laakdal), Yann Van Royen (Herentals), Louis Verbiest (Olen).

Komen tevens in aanmerking als lidgeld-2022 wordt voldaan:

Johan Bornbergen (Mechelen), Jozef Janssens (Herentals), Inga Tsinman (Berchem), Marc Vandoninck (Geel).

57 BEGIJN - 15 jaar (Christel Druyts, koper, 70mm):

Roger Aerts (Westerlo), Marcel Augustijns (Grobbendonk), Maria Bervoets (Herentals), Francois Blockmans (Kortenberg), Gerard Bongaers (Dilsen), Guy Bossijns (Brecht), Jacqueline Cools (Lichtaart), Louis Daems (Heusden-Zolder), Marie-Line De Bruyn (Herentals), Harry Dewit (Heverlee), Tom Eijkelenberg (Westerlo), Roger Geboers (Lommel), Maurits Geladi (Hasselt), Jacques Geldhof (Harelbeke), Danny Gerits (Heusden-Zolder), Frans Gevers (Turnhout), Steven Goovaerts (Hulshout), Theo Govaerts (Ulbeek), Arnaud Grispen (Maaseik), Willy Haemhouts (Olen), Herbert Hansen (Mol), Jan Helsen (Herenthout), Ludo Hulsmans (Heusden-Zolder), Hugo Jacobs (Merksem), Adrienne Janssen (Hoboken), Patrick Jooken (Genk), Freddy Kuijpers (Maasmechelen), Sonja Lammens (Stabroek), Paul Leysen (Olen), Diederd Loysch (Houthalen), Mark Maene (Lummen), Roy Mc Gregor (Lebbeke), Frans Mertens (Kessel-Lo), Valère Ooms (Heusden-Zolder), Luc Pockelé (Zoersel), Pieter Rappé (Kasterlee), Tonny Raymakers (Lummen), Régis Renard (Brussel), Willy Sarpathie (Antwerpen), Jos Schijvens (Herentals), Yves Scius (Luik), Mon Tulfer (Antwerpen), René Uten (Ekeren), Johan Vanbergen (Drieslinter), Luc Vandamme (Alken), Eddy Van Den Bulcke (Olen), Armand Vandoninck (Herentals), Martin Vandoninck (Geel), Leo Van Grieken (Eindhout), Johan van Heesch (Alken), Raf Van Laere (Hasselt), Wim Van Looy (Herentals), Jaak Van Mierlo (Kinrooi), Louis Van Rooy (Ham), Marc Verlooy (Herentals), Josée Vermeulen (Herselt), Yannick Volders (Nijlen).

*Komen tevens in aanmerking als lidgeld-2022
wordt voldaan:*

André Poels (Heusden-Zolder), Koenraad Rogiers (Heusden-Zolder), Jan Willems (Dendermonde).

MAUQUOY®

since 1875

Industrieweg 12
B - 2280 Grobbendonk
Belgium
www.mauquoy.com
+32 (0)14 50 79 10
medal@mauquoy.com

Gent, octagonale broodpenning, 1880, messing, 3,2g, Ø23mm.

Vz: een figuur, te midden van diverse attributen, houdt een palmtak, 'De maker zal vervolgd worden', in het midden 'VOORUIT', onderaan 1880.

Kz: BROODKAART met, tussen 2 rosetten, de waarde aanduiding '1'.

Muntinformatie

Een broodkaart is een vorm van distributiebon voor het verkrijgen van voedsel. Broodkaarten werden veelal in muntvorm (ze heten dan ook broodpenningen) gemaakt van een goedkope metaalsoort zoals zink en aluminium. Dit is een penning van de socialistische verbruikers-organisatie (of coöperatie) Vooruit (1880-1970), die in 1880, eerst als coöperatieve bakkerij Vooruit, werd opgericht om de fabrieksarbeiders te beschermen tegen de labiliteit van het grootkapitaal. De penning draagt het jaartal 1880, het stichtingsjaar van de Vooruit in Gent, ook latere uitgaven werden steeds met het jaartal 1880 uitgegeven.

Broodpenning

Een broodpenning is een door een charitatieve instelling aan minderbedeelden uitgegeven penning die inwisselbaar was tegen voedsel. Deze penningen werden al sinds het einde van de middeleeuwen, maar vooral in de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw gebruikt. Aanvankelijk werden ze uitgegeven door charitatieve religieuze instellingen. Broodpenningen werden in veel Europese landen uitgegeven, maar vooral in geïndustrialiseerde gebieden in België, Frankrijk en Groot-Brittannië. Dit had te maken met de grote armoede onder

de fabrieksarbeiders en het socialisme dat destijds in opkomst was. Door de verbeterde wetgeving op het gebied van sociale zekerheid zijn broodpenningen in onbruik geraakt. In sommige landen, zoals de USA, werden tot in de 21e eeuw zogenoemde *food stamps*, vergelijkbaar met armenpenningen, aan de arme bevolking uitgereikt. In een gewijzigde vorm duurt deze wijze van hulpverlening nog voort, hoewel de fysieke coupons zijn vervangen door een saldo op een persoonlijke kaart. Door geen contant geld meer maar penningen uit te delen werd voorkomen dat het geld, meestal door het hoofd van het gezin, in de kroeg werd uitgegeven terwijl het gezin honger leed. Dit was een belangrijk bestaansrecht voor broodpenningen. De kerk gaf aanvankelijk broodpenningen en andere armenpenningen uit. Zo zijn ook zinken broodkaarten bekend van de Hervormde Diaconie te Amsterdam die het jaartal 1861 dragen, maar het gebruik van deze vorm van liefdadigheid was al eeuwenoud: vanaf de middeleeuwen werden broodpenningen of broodloodjes (zo genoemd omdat ze vaak uit lood waren vervaardigd) en aan de armen uitgereikt. Overigens werd wel iets verwacht van de armen: ze kregen de penningen meestal na het bijwonen van een kerkdienst.

Bakkerij Vooruit Gent, interieur van de broodfabriek

Van de meeste broodpenningen is weinig tot niets bekend. Dit heeft verschillende oorzaken: ze werden in vroeger tijden niet verzameld, ze bevatten slechts enkele letters en merktekens waarvan de betekenis verloren is gegaan, en ze zijn gemaakt van onedele metalen die snel vergaan. Pas met de komst van de metaaldetector werden ze herontdekt.

Korhaan Mainil, bestuurslid van CN La-Louvière (AEN) en sporadisch standhouder op onze activiteiten, heeft het genoeg u te informeren over het resultaat van zijn project dat hij in juli 2020 aan het bestuur van zijn vereniging *Cercle Numismatique de La Louvière* had voorgesteld.

Op 20 juli 2020, reageerde hij op de oproep van Bpost om, met de steun van het *Royal Club Philatélique du Centre*, de thema's van de Belgische postzegels 2022 voor te stellen. Tezamen stelden ze 3 ideeën voor: *iconisch Belgisch munten*, *iconische Belgische bankbiljetten* en *de 20ste verjaardag van de invoering van de euro*.

Met enige emotie kan hij aankondigen dat zijn idee is aanvaard en dat er een postzegelfolder is gewijd aan enkele opmerkelijke Belgische munten die op 24 januari 2022 werd uitgegeven in de Bpost-e-shop, evenals in de postkantoren 1000 Brussel en Mechelen.

De voorverkoop hiervan vond plaats op 22 januari in Lommel. Spijtig om vaststellen is dat Bpost een fout heeft gemaakt op een van de zegels door niet de voorzijde van een 50c 1918, maar de keerzijde van een 10c Michaux af te beelden!

PAPER MONEY OF THE ESTATES ON SUMATRA 1876–1906

New second edition February 2022 - by Ad Lansen

Now available: a new, revised, publication about the paper money used on the estates on Sumatra in the period 1876–1906. This second revised edition includes new additional information. A full detailed description is given of 16, mainly tobacco companies, which issued 88 different notes. These notes are described in detail and all are illustrated in colour. The publication is completely bilingual English-Dutch (E/NL), with transcriptions of the headings on the notes in Chinese, Malay and Tamil. This new book, full colour, 132 pages in A4-format, with hard cover, is self-published and can be ordered from the author:

A. J. Lansen, Haanderik 94, 3401 ET IJsselstein (Netherlands).

Price: 32.50 Euro + postage. Payment by PayPal or bank account.

@ mail: a.j.lansen@hccnet.nl. This 5th revised edition of *Plantation Tokens of the Dutch East Indies*, with a lot of new data and new discoveries, is coming-up for sale February-March 2022.

di 1	AEN Brussel-Bowlmaster-Rue A. V. Sande 45, 1080 Bru	van 18u
za 5	EGMP Dendermonde -t'Klokske -Pijndersln 88, Denderm NK Hasselt - C.C. Vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16.30u 13-16.30u 12.30-16u 8.30-12u
zo 6	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaand- Kartouchke, Ingelmunsterstr, Izegem Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas	9-12.30u 8-12u 8-12u 9-12u
di 8	NK Zeeland- Hof Mondriaan, Vrijlandstr. 28, Middelburg	18.30-21u
wo 9	NK Brabant- Bar L Duc, Korenbrugstr., 's-Hertogenbosch	19.45-22u
vr 11	AEN Verviers-Sacrés-Coeurs, rue dl Moinerie, P-Rechain	18.30-22u
za 12	EGMP Antwerpen - Hertenhof - Fr V Dijkstr 46, Deurne AEN Nijvel - Coll. St-Gertrude, Faub. de Mons 1, Nijvel EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Internationale Muntbeurs - Gent West MC Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, 9000 Gent	12.30-16u 14-17u 8.30-12u 7-13u
zo 13	EGMP Herentals - St-Antonius, Kapucijnenstr. 7, Herentals C.N. Val de Salm - Salle Q. dl. Gare, Rue dl. Station, Vielsalm N.K. St-Truiden - Oud-Atheneum - Zoutstr. 6, St-Truiden	8-12u 9-12u 7.30-12u
ma 14	EGMP Brugge - CM. - Kon. Astridlaan 2, St-Michiels-Br.	vanaf 19u
di 15	N.K. Limburg - Le Theatre Hotel, Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
za 19	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12.30-16u 8.30-12u
zo 20	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr, Harelbeke AEN Luik - Centre 104 - Rue St-Gilles 104, 4000 Luik Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas Go Collections-Centr.Cul. - Rue Haute 1, 6041 Gosselies	13-16u 8.30-12u 9-12u 8-12u

za 26	Diestse Studiekring - CC. zaal Elckerlyc, Begijnhof, Diest Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Achter Olmen-TI St-Jansberg- Weerterstwg 135, Maaseik EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Munten- & biljettenveiling - The coinhouse-auctions info@thecoinhouse-auctions.eu 0468-327635	14.30-18u 12-16u 13-16u 8.30-11u za 26 zo 27
zo 27	EGMP Aalst - SC. Immerzeel - R. Novarumstraat 4, Aalst EGMP Tienen- 'tHoekske - Oude Leuvensestr. 93, Tienen AEN La Louvière - Coq Wallon - Place Mansart 7, La-L. Internationale Muntenbeurs Tilburg De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot - NL	9-12u 9-12u 8.30-12u 9-15u

voor de laatste wijzigingen:
zie www.egmp-vzw.be

VAN
ECCEL
POEL

VAN ECCELPOEL - food & drinks with a (hi)story

VERSMARKT - WIJN - BIER - STERKE DRANKEN

*Vrije toegang in onze wijnkelder:
Dagelijks meer dan 50 wijnen te proeven!*

munt KOERIER

onafhankelijk maandblad in benelux
voor munten en penningen

za 12 maart **Internationale Muntenbeurs Gent-West MC** 7-13u
Centrum Reinaert - Reinaertstraat 28, 9000 Gent
tel. 0477-488605 marcvindevogel@live.com

zo 13 maart **Bodemvondsten en Antiekbeurs Eijsden** 10-14u
Cultureel Centrum - Breusterstraat 23, 6245 EG Eijsden (NL)
vrancken@planet.nl +31 650 222 632 www.ancientart.nl

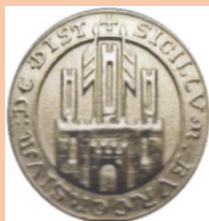
Jean ELSÉN & ses Fils s.a.

NUMISMATISTS

vr 18 & za 19 maart **Veiling 150 - Jean Elsen & ses Fils**
Tervurenlaan 65, 1040 Brussel 02-7346356 www.elsen.eu

vr 18 - zo 20 maa **Bankbiljettenbeurs Aken** www.aachen-show.de
Liebigstrasse 19, Aken Marinus Lass 02 41 5159 6306

DE MUNTMEESTER

za 26 maart 14.30-17.30u
Diestse Studiekring voor Numismatiek
Cult.Centr. zaal Elckerlyc, Begijnhof Diest

2 lezingen & ledenveiling

Luc Van Eeckhout: Laurent-J Hart, portretmedailleur
Jeroen Van Gessel: Beestenboel in Rome

info: diestse.studiekring@gmail.com

zo 27 maart **Internationale Muntenbeurs Tilburg** 9-15u
Hotel De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot
www.muntenbeurs-tilburg.nl muntenbeurs@gmail.com

HJR Fine Arts sprl

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28

1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente
de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées
antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité

1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière

13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin

83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

Jean ELSÉN & ses Fils n.v.

VEILING 150 · 12 maart 2022

WIJ AANVAARDEN UW VERZAMELMUNTEN,
PENNINGEN EN ERETEKENS VOOR ONZE
VEILING VAN MAART 2022

TERVURENLAAN 65
B-1040 BRUSSEL

TEL: +32-2-734.63.56
FAX: +32-2-735.77.78

info@elsén.eu
www.elsén.eu